No. 1473 Zaterdag 23 Maart 1912. 29ste Jaargang.

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire, Aruba en de Bovenwindsche eilanden per drie maanden fl. 2.— met vooruitbetaling.
Voor het Buitenland per jaar fl. 10.—
Afzonderlijke nummers fl. 0.15.
Prijs der Advertentiën van 1—7 regels f. 0.50; voor elken regel meer 7½ cts.

BUREAUX VAN DIT BLAD
Redactie en Administratie
Oud No. 223, Nieuw No. 4.
Waterkant, Overzijde.

Es Courant aki ta sali toer dia Sabra.
Su prijs di abonnement ta fl. 2,— pa tres luna pagá padilanti.
Pa lugarnan foi Curaçao, Bonaire, Aruba, St. Martin (P. H.), St. Eustatius i Saba fl. 10.— pa anja
Un numero sol fl. 0.15.
Anuncio di 1 te 7 regel f 0.50 cada regel mas 7½ cts.

De Landbouwkundige.

Uit de Toelichtingen op de Begrooting voor het dienstjaar 1913 zien wij, dat er een plan bestaat om een „Departement van den landbouw in West-Indië" op te richten, den landbouwkundigen dienst op Curaçao met dien van Suriname te vereenigen, en de uitgaven daarvoor geheel te brengen op de Nederlandsche Staatsbegrooting.

Curaçao moet en zal zijn „Landbouwkundige" behouden. Dat is het inzicht van den Minister, den Gouverneur en den Inspecteur van den landbouw.

Aldus zal derhalve ook wel geschieden.

Zal dit echter tot voordeel strekken van onze Kolonie?

Hoe denkt men hier algemeen over landbouwkunde?

Van al die theoretische rapporten en proeven moeten wij hier op Curaçao niet veel hebben.

Wij verlangen, dat het geld uitgegeven voor den Landbouwkundige en den Inspecteur met winst terugvloeie in de koloniale kas en niet minder ook in de ledige zakken der landbouwende bevolking.

Voor meer theoretische beschouwingen zijn wij hier blind; wat wij verlangen is klinkende munt, direct geldelijk voordeel.

Geld is er noodig op de plantages, geld bij den kleineren landbouw.

Hij, die ons 't gauwst het meeste geld bezorgt voor de Curaçaosche producten is de beste landbouwkundige.

Op deze wijze meenen wij het algemeen gevoelen omtrent het behoud van den landbouwkundige het duidelijkst te hebben weer gegeven.

Kan met dit gevoelen onzer bevolking ook rekening worden gehouden?

Ons dunkt, zeer gemakkelijk.

En er dient ook rekening mee te worden gehouden, want in den grond van de zaak is het een zeer practische conclusie van jarenlange ondervinding.

De eigenlijke landbouwkunde, het hoog wetenschappelijke, laten we liefst aan de Inspectie van den landbouw over.

Naast deze wetenschappelijke afdeeling hebben wij hier op Curaçao iemand noodig die de landbouwers EN DEN HANDEL *voorlicht over den afzet der Curaçaosche producten in andere landen.*

Of die iemand nu *Landbouwkundige* heet, of *Landbouwkundig Exporteur*, is ons om het even. Als zijn werkzaamheden zich maar hoofdzakelijk bepalen, niet om in het klein hier weer eens over te doen, wat in Suriname al in 't groot is geschied, maar om voor de reeds bestaande producten van den Curaçaoschen landbouw een beter afzetgebied te waarborgen.

Landbouwkundig onderlegd moet die persoon zeer zeker zijn, want hij moet in staat wezen de landbouwers aan te wijzen, hoe verbetering, of vermeerdering in hun producten te brengen, hoe ziekte en sterfte in vrucht of gewas te bestrijden.

De theoretische moeilijkheden worden opgelost door de hoogere Inspectie, de practische toepassing geschiedde door den landbouwkundige.

Hoofdzaak van den Curaçaoschen landbouwkundige zal dus zijn voortdurend in aanraking te blijven met de consulaire vertegenwoordigers in afzetlanden, en met de groote handelsfima's aldaar.

Landbouw, nijverheid en handel moeten zooveel mogelijk elkander steunen en aanvullen.

Wat is de reden, dat onze hoedenindustrie in den laatsten tijd zoo'n flinken vlucht neemt? Omdat de Leider der vlechtcursussen zich in verbinding heeft gesteld met de afzetmarkten en bij zijn aanwijzingen tot verbetering in de vlechtmethode vooral geleid werd door de eischen en verlangens van den handel. Dat is praktisch!

Zoo had ook de Heer VAN GROL, Gezaghebber van St. Eustatius, het meeste succes met de katoenaanplant, nadat hij zich in verbinding had gesteld met de B. C. G. Association te Liverpool. Hierdoor kreeg hij 't gauwst het meeste geld voor zijn katoen.

Waarom voelt men op Curaçao zoo weinig voor landbouwkunde. Omdat die theorethische kunde ons veel geld heeft gekost en ons praktisch nog geen cent heeft opgebracht.

Wanneer dat nu anders wordt en de landbouwkundige ook exporteur gaat worden en ons helpt om onze producten te verkoopen, zullen wij er zeer veel voor gaan voelen.

Iets nieuws is dit heelemaal niet.

Wij herinneren ons nog zeer goed, hoe reeds een tiental jaren geleden de Heer HAMELBERG de theorie van vruchtenuitvoer van Curaçao naar Amerika ook toepaste in de praktijk, door de plantage-eigenaars niet slechts aan te sporen maar ook persoonlijk behulpzaam te zijn bij het export.

Wij laten buiten bespreking, of het goed gezien was uilen naar Athene te dragen, wij bedoelen, Curaçaosche vruchten naar Amerika. Waar wij slechts op wilden wijzen is het feit, dat de voorganger van den Heer DUSSEL, als Secretaris van de „Curaçaosche Maarschappij" niet slechts theoretisch adviseerde, maar ook praktisch hielp bij de uitvoering.

En zoo'n iemand verlangen wij als landbouwkundig exporteur.

Wat hebben al die theoretische proeven uitgehaald om de ziekte in onze dividivi te bestrijden?

Hadden wij een landbouwkundig exporteur gehad, dan hadden wij reeds veel vroeger geweten, wat wij nu moeten opdiepen uit de Hamburger Marktberichten: *Dat uitbreiding van de dividivicultuur geen aanbeveling verdient.* Er is voortdurend een TE VEEL aan dividivi op de markt, niettegenstaande het veelvuldig sterven van dividiviboomen. De kunstlooistof begint heel sterk ingang te vinden bij industrie en handel, de natuurlijke looistof wordt daarom minder gevraagd en blijft zeer laag in prijs.

Instandhouding der divi-divi cultuur is geraden, met andere woorden, in plaats der dorre, zieke en doode boomen plante men weder nieuwe, maar uitbreiding der cultuur, wat vermeerdering van het product ten gevolge heeft, zal den prijs nog meer omlaag drukken.

Een economisch onderlegd landbouwkundige, die voeling houdt met de consulaire agenten in verschillende streken en op de hoogte is van vraag en aanbod van verschillende markten zou bijvoorbeeld reeds lang met kracht hebben aangedrongen op de uitbreiding van den kokosaanplant, omdat bij de groote vraag naar copra, vezel en kokosolie deze cultuur goede vooruitzichten heeft. Dit product verdient veel meer aandacht dan daaraan over 't algemeen in de kolonie wordt gewijd. Handel en nijverheid vragen steeds meer naar kokosnoten voor het bereiden van boter, olie, zeep, en matwerk.

Wij hopen door deze voorbeelden voldoende te hebben toegelicht, wat wij verstaan onder een economisch onderlegd landbouwkundige, en welke werkzaamheden wij het liefst zouden zien opgedragen aan den landbouwkundigen exporteur.

Wij zijn overtuigd, dat op deze wijze een Landbouwkundige zeer nuttig werk zou kunnen verrichten in onze Kolonie en krachtig zou medewerken tot den wederopbloei van landbouw, handel en nijverheid.

Ten slotte laten wij hier volgen, wat wij in de Begrooting voor 1913 omtrent den landbouwkundige vinden aangeteekend.

Art. 19*a*. Het behoud van een landbouwkundige voor onze kolonie wordt door Z. E. den Minister van Koloniën, door den inspecteur van den landbouw in Suriname en ook door ondergeteekende noodzakelijk geacht.

Al waren de resultaten van hetgeen er in het belang van den landbouw werd beproefd en ondernomen, over het algemeen tot nog toe niet zeer bemoedigend, toch kan het zeker niet als een axioma gelden, dat er op dat gebied niets valt uit te richten of te verbeteren. Men zie slechts naar de katoencultuur op St. Eustatius en St. Martin, die reeds goede winsten afwerpt en naar den sisalaanplant op Malpais, die werkelijk iets schijnt te beloven.

Deskundige voorlichting blijft dus gewenscht. Daarmede op den duur een der onderwijzers met landbouwakte te belasten, blijkt ondoenlijk. Er wordt, zoo zij iets wil beteekenen, veel meer tijd voor gevorderd, dan een onderwijzer, indien hij zijn plichten als zoodanig niet wil verwaarloozen ter zijne beschikking heeft.

Wel acht de inspecteur van den landbouw den onderwijzer Dussel geschikt voor de betrekking van landbouwkundige op Curaçao en stelde voor hem als zoodanig te benoemen, zoodra er voor hem een ander onderwijzer uit Holland zou zijn gekomen.

Volgens den inspecteur bestaat het plan, om den landbouwkundigen dienst op Curaçao met dien van Suriname te vereenigen tot één geheel, dat den naam zal dragen van „departement van den landbouw in West-Indië", en om de uitgaven daarvoor geheel te brengen op de Nederlandsche Staatsbegrooting.

Een besliste toezegging, dat Z.E. de Minister van Koloniën zich met dat plan vereenigt, is hier echter niet bekend.

Daarom heeft ondergeteekende gemeend de begrooting, zooals die door den inspecteur van den landbouw voor het eiland Curaçao werd ingediend en de andere posten ten behoeve van den landbouw in deze kolonie, nog op de koloniale huishoudelijke begrooting te moeten overnemen.

Zoo noodig kan Z.E. de Minister van Koloniën die posten dan op de Staatsbegrooting overbrengen.

Voorgesteld wordt om het salaris van den landbouwkundige te stellen op f 2.750.— met 2 driejaarlijksche verhoogingen van f 250.—

Het is dan een weinig hooger dan dat van de ambtenaren van het departement van landbouw, die in ondergeschikte betrekking in Suriname werkzaam zijn, en volgens het oordeel van den inspecteur, bij een nieuwe vacature het eerst voor de benoeming tot landbouwkundige hier in aanmerking dienen te komen."

De „Prinses Juliana."

Wat zal er toch met ons koloniaal stoomschip gebeuren? vraagt menigeen zich af. Moet dat maar renteloos blijven liggen, terwijl het onderhoud ons nog zooveel geld kost?

Zien wij eerst wat de Gouverneur daarvan zegt in de Toelichtingen op de Begrooting.

Art. 130. Voor 1912 werden de kosten van het stoomschip „Prinses Juliana" geraamd op f 60.000.—, de inkomsten op f 20.000.—.

In 1911 beliepen de exploitatiekosten f 73.320.88½ en bedroegen de inkomsten f 6.565.51.

Daar er gegronde twijfel was ontstaan of de „Prinses Juliana" voor de reis naar de bovenwindsche eilanden wel zeewaardig was te achten, werden die reizen in de maand Juni 1911 voorloopig gestaakt.

Om de verbinding met de eilanden St. Martin, St. Eustatius en Saba te kunnen onderhouden, werd toen het zeilschip „Dreadnought" gecharterd voor f 750.— 's maands onder verplichting om de gouvernements-passagiers, de gouvernementsgoederen en de mails, over te brengen, om op de heen en terugreis naar de bovenwindsche eilanden Bonaire aan te doen en eens in de maand een reis naar Aruba te maken.

De „Prinses Juliana" maakt van tijd tot tijd nog eene reis naar Aruba of Bonaire.

Haar geregeld die reizen te laten maken was nu de „Dreadnought" in gouvernements dienst was, onnoodig en te kostbaar.

Daar er van Z.E. den Minister van Koloniën nog geen bericht is ontvangen, wat er omtrent het al of niet in de vaart blijven van de „Prinses Juliana" is beslist, wordt het raadzaam geacht de post, die er dit jaar voor uitgetrokken was, nog op de begrooting te houden."

Tot zoover de Toelichting.

Er schijnt dus nog niets beslist te wezen. Toch durven wij veronderstellen, dat de „Prinses Juliana" wel haar voorganger de „Curaçao" zal volgen en naar Suriname verzeild raakt. Daar zal het uitstekend dienst kunnen doen, omdat het daar niet heeft op te werken tegen Caraïbische zeeën. Het schip is voor het vervoer zeer confortabel ingericht, maar de machine is te zwak voor onze zeeën met orkaanstroomen.

Maar waar wacht de overname dan op?

Wetenschappelijk Allerlei.

Een nieuwe vinding op het gebied der draadlooze telegraphie.

De Zeereerw. Pater A. J. MULDER S. J. schrijft hierover in *De Maasbode.*

In opdracht van de Duitsche Rijks-Posterijen heeft de heer F. Kiebitz, onlangs belangrijke proeven genomen met horizontale antennen. Uitgaande van de theorie van Lecker (volgens welke het verschijnsel der voortplanting in de draadlooze telegraphie geheel kan beschouwd worden als een uitbreiding van ladingen aan de oppervlakte der aarde) onderzocht hij, in hoeverre 't mogelijk zou zijn, door 't opwekken van periodieke ladingen aan het aardoppervlak seinen te geven, en van bestaande stations op te vangen.

Op een stuk heidegrond in de nabijheid van Belzig (65 K.M. ten Z. W van Berlijn) werden in verschillende richtingen blanke bronsdraden gespannen op één meter hoogte boven den grond en van verschillende lengte. De draden werden gedragen door isoleerklokjes, die aan houten palen bevestigd waren. In andere gevallen werd gebruikt koperband of goed geïsoleerd koperdraad. Deze geleidingen moesten nu de hooge vertikale antennen vervangen, die in de gewone stations voor draadlooze telegraphie (o. a. bij ons te Scheveningen) gebruikt worden.

Vooreerst werden nu proeven tot het opnemen van berichten uit Schöneberg (Berlijn) genomen met een horizontale draad van 150 meter lengte ter weerszijde van het gebouwtje, waarin zich de toestellen en ook de waarnemer bevonden. Alle seinen werden zeer duidelijk gehoord indien de antenne juist in N. O.-lijke richting d. i. in de richting Schöneberg gespannen was, zelfs indien aldaar seinen van zeer geringe energie gegeven werden. Met antennen in andere richtingen gespannen, werden de seinen onduidelijker naarmate de hoek, welke deze met de Schönebergerrichting maakten, grooter was. Bij een hoek van 90 graden werd geen waarneming meer vernomen. Hieruit bleek, dat het mogelijk moest zijn de richting van een willekeurig sein-station, waarvan berichten werden opgevangen, met zekere nauwkeurigheid te bepalen. Kiebitz nam ook in dien zin verscheidene proeven en het bleek hem, dat een bepaling van de richting tot op 30 graden nauwkeurig was!

Merkwaardig is ook de groote afstand waarop de horizontale antennen resoneeren.

Swinemünde (230 K. M.,) hoewel niet juist in de richting van een bepaalde antenne gelegen, werd gehoord.

Om Norddeich (405 K.M.) te hooren was het voldoende een geïsoleerden kooperdraad van 200 meter in de richting O. W. op den grond te leggen en in het midden een ontvang-systeem in te schakelen.

Van den Eiffeltoren (810 K. M.) werden duidelijk de tijdsignalen gehoord, die daar op geregelde tijden worden gegeven.

Londen (880) en Poldhu (1120 K. M.) eveneens, met dezelfde antennen.

De transatlantische Marconi-stations van Clifden in Ierland en Clace Bay in Canada zenden golven uit van 6000 meter lengte. Om deze te kunnen afluisteren, werd een geïsoleerde draad van 1270 meter lengte deels op de staken, deels op de takken van boomen, op een paar meter hoogte van den grond aangebracht, in de juiste richting naar Glace Bay. Clifden (1550 K. M.) was goed verstaanbaar niettegenstaande de voortdurende electrische storingen in den dampkring (onweders) die juist ten tijde van de proefnemingen plaats hadden. Aan deze storingen moet het ook worden toegeschreven, dat de seinen van Glace Bay, op een afstand van 5100 K. M., niet voortdurend konden onderscheiden worden. Toch waren de seinen bij tusschenpoozen van enkele minuten duidelijk genoeg, en men zou den tekst gemakkelijk hebben kunnen opnemen, indien de onweersverschijnselen niet al te sterk geweest waren.

Ook werden proeven om zelf berichten af te zenden genomen.

Als energiebron werd slechts een kleine benzine-dynamo van 2 K. W. (ongeveer drie paardekrachten) met wisselstroom van 400 tot 700 perioden gebruikt. Hiermede werd gemakkelijk Schöneberg en zelfs Norddeich bereikt.

Afgezien van de theoretische conclusies, die men er uit trekken kan, bewijzen deze proeven, dat de hooge torens en masten, die tot nu toe in de telegraphie zonder draad gebruikt werden, overal waar de plaatsruimte het toelaat door horizontale antennen kunnen vervangen worden. De constructie wordt daardoor zeer vereenvoudigd wat tot een belangrijke besparing in tijd en onkosten leidt.

De horizontale antennen zijn in veel geringere mate dan de vertikale onderhevig aan atmospherische storingen.

Maar het voornaamste voordeel is wel, dat de stroomsterkten en spanningen voor de horizontale antennen bij gelijken werkingsgraad onvergelijkelijk veel geringer behoeven te zijn dan bij de gebruikelijke vertikale antennen. Bij het seinen naar Swinemünde, op 230 K.M afstand bedroeg de stroomsterkte slechts vier ampère en de spaningen waren zoo gering, dat slechts vonkjes van eenige m.M. uit den draad konden worden getrokken.

Met deze en meerdere andere voordeelen voor oogen zal men gemakkelijk inzien, dat deze merkwaardige vinding voor uitgebreide toepassing vatbaar is.

Het gebruik van de telegraphie zonder draad zal daardoor betrouwbaarder, goedkooper en algemeener worden.

Men leze, wat de Minister van Koloniën zegt over de Koloniale vaartuigen in Suriname:

Koloniale vaartuigen. Nopens het denkbeeld om den dienst der koloniale vaartuigen aan den Koninklijken West-Indischen maildienst over te dragen is door de Suriname-comissie advies uitgebracht, welk advies er toe zal leiden, dat aan den accountant, voor wiens uitzending naar Suriname onder art. 125*bis* van deze begrooting een memoriepost is uitgetrokken, zal worden opgedragen aldaar verschillende gegevens te verzamelen, die voor een juiste beoordeeling van deze aangelegenheid onmisbaar blijken.”

De overname van de *Prinses Juliana* door het Gouvernement van Suriname zal dus moeten wachten op de overname van de Koloniale Vaartuigen in Suriname door den Koninklijken West-Indischen Maildienst, die ook reeds hier op Curaçao voor de exploitatie van de „Prinses Juliana” zorgt.

New-York een smeltkroes der Volken.

New-York, aldus *De Aarde en haar Volken*, is de cosmopolis bij uitnemendheid, waar men kan vinden Europeanen van alle naties, Joden, Syriërs, Chineezen, en wie niet al meer! Niet ten onrechte heeft Zangwill die metropolis den smeltkroes genoemd van alle volken der aarde, waaruit een nieuw ras zal ontstaan, een amalgama van alle andere.

Maar er zijn elementen, die de samensmelting tegenhouden, zoo dat tenminste ooit iets van zal komen, dat zijn de Chineezen. Toch schijnen zij alle deugden te bezitten, die door een regeering kunnen worden gewenscht en die de wet op prijs stelt. Er zijn geen ernstiger burgers en geen ordelijker stedelingen, geen, die meer eerbied hebben voor de besluiten en bevelen van het bestuur. Ze zijn beleefd, zelfs hoffelijk, werkzaam, weinig toegankelijk voor revolutionnaire denkbeelden, ten minste voor wat wij daaronder verstaan in Europa, ze gaan stil hun weg en behartigen het werk, dat men hun toevertrouwt, stellen geen hooge eischen aan het loon, leven uiterst sober en zijn nooit dronken.

En toch, en toch, zijn ze zoo ver van sympathiek. Hun ondoorgrondelijk gelaat staat ons tegen. Ze maken den indruk van vervelende automaten, en toch eerbiedigen wij hun diepen ernst en hun vast en gesloten karakter en worden er haast onrustig bij. Men vraagt zich af, of die menschen wel zenuwen hebben, zoo schijnbaar onverstoorbaar is hun kalmte. Men zou ze willen schudden, om te zien, hoe ze zouden reageeren.

De negers daarentegen zijn den Amerikanen veel onsympathieker dan de Chineezen; maar de Europeaan voelt zich naar den geest meestal veel dichter bij de zwarten. Zeker ze hebben alle gebreken van kinderen en van zeer onopgevoelde kinderen. Ze zijn maar al te vaak lui en diefachtig en niet waarheidlievend; maar ze zijn vertrouwend, mededeelzaam en vroolijk, waardoor ze iemand ontwapenen. Het zijn verschrikkelijke babbelaars, als ze eenmaal loskomen, en als ze op een spreekgestoelte staan, maken ze zichzelven dronken met hun eigen woorden. En de gebreken van het negerras wijken niet bij die individuen, die zich opwerken tot beschaving en ontwikkeling. Lees eens de auto-biografie van Booker Washington, den grooten zwarten opvoeder van zijn ras, zijn boek is een prachtig voorbeeld van wat volharding en werklust vermogen, maar naast bladzijden, die Franklin had kunnen schrijven, zijn er andere in te vinden, die zoo enorm ijdel en klein zijn van opvatting, dat men er van schrikt. Bladzijden en bladzijden bestaan uit niets dan knipsels uit de couranten, waarin de groote opvoeder van de negers wordt vergeleken bij Mozes, en Solon en Pestalozzi!

Intusschen zullen de duizenden negers, die zich op het voorbeeld van hun grooten voorganger ontwikkelen, en de honderden, die zijn hoogeschool te Tuskegee verlaten, voor de Unie een element vormen van rustige en betrouwbare burgers, die in elk ambt hun plicht zullen vervullen. De neger is niet alleen vatbaar voor ontwikkeling, maar hij heeft ook gemoed in den zin, dien wij aan dat woord hechten. Hun muziek wijst dat vooral uit. De negers hebben veel gevoel voor de groote meesters in het rijk der tonen, vooral Beethoven heeft geen oprechter en vuriger vereerders.

Wat de landverhuizende Europeanen betreft, wie van hen het gauwst en best zich een weg banen in New-York, zijn de Ieren. De meeste politiedienaren dragen namen, die zeer verspreid zijn in het groene Erin. De menschen, van afkomst Kelten, zijn verbazend werkzaam; in alle rangen van de New-Yorksche administratie zijn ze bezig, zich in te werken. Niet dat ze zoo bijzonder intelligent zijn, maar hun volharding en ijver komen hun ten goede en winnen succes.

Vóór alle is echter de Angelsaks de man, die in den smeltkroes een overwicht behoudt en die het grootste aanpassingsvermogen aan den dag legt. De practische aanleg van den Engelschman, die zijn erfdeel moet heeten, wordt gesteund door een soepelheid van geest, die hij zich heeft verworven door een reeks van lange jaren, die aan industrie en handel zijn gewijd geweest, en die geesteseigenschap krijgt een krachtige versterking in het vrije en intense leven, dat de Nieuwe Wereld toestaat en eischt. De menschen van de andere rassen slagen het best in uiteenloopende bedrijven; de één in dit, de ander in dat, maar de Engelschman heeft succes op alle terreinen. Het ras, dat in den smeltkroes der naties zal worden gevormd, zal van de Engelsche rassenmerken gewis den stempel dragen.

SURINAME.

Nog steeds houdt de droogte aan. Ofschoon het sedert eenige dagen vaak dreigt te regenen, willen de buien maar niet loskomen. Het is alsof alle contact tusschen hemel en aarde verbroken is. Enfin, geduld overwint alles — zoo zegt het spreekwoord. En dit zal ook wel in dit geval bewaarheid worden.

Met dat al echter wordt onze kolonie met een nationale ramp bedreigd, zoo de regens nog langer op zich laten wachten.

Watergebrek is er reeds lang, en men tracht hierin van gouvernementswege te voorzien door per trein water uit het binnenland aan te voeren. Verder maakt men van den nood een deugd en behelpt men zich met putwater. Dat er nu groot gevaar is voor een epidemie, zooals dyssenterie, behoeft niet gezegd. Ten zeerste is het te prijzen, dat de wnd. Inspecteur op dit gevaar gewezen heeft en daarom de menschen in een vliegend blaadje aanspoort 't putwater, dat voor drinkwater wordt gebruikt en in de eerste dagen dat de regens vallen, ook het regenwater vooraf te kooken.

De schade door de droogte aan de balata-industrie toegebracht, kan men nu reeds veilig op duizenden schatten. Zooveel weken toch zijn in gedwongen werkloosheid doorgebracht. Het is dan ook te voorzien, dat de productie verre beneden die van het afgeloopen jaar zal blijven.

Met de stagnatie in de balata- en goudindustrie gaat samen de werkloosheid en armoede van vele huisgezinnen.

Ja, miserie, groote miserie, heerscht in menig gezin. Van vertier in onze stad is dan ook geen sprake. Groote winkels, wier ontvangst vaak honderden guldens per dag bedraagt, hebben thans dagen van nog geen tien, geen vijf gulden.

Op de verschillende cultures heeft deze abnormale droogte ook zijn invloed doen gelden. Ook hier staat een groote ramp voor de deur, zoo er niet spoedig een kentering kome.

Hoe nadeelig de droogte reeds nu op de cultures gewerkt heeft, kan onzen lezers uit de volgende mededeelingen, welke wij van plantage Voorburg ontvingen, meer dan genoeg blijken.

CACAOVELDEN — De boomen zien er goed uit. Er zijn weinig of geen krulloten, maar daar is ook geen product. Er kan geen sprake zijn van een cacao-oogst van beteekenis vóór Juli. Tot nu toe zijn gelukkig nog weinig boomen gestorven. Veel hebben de boomen van den wind te lijden. Ook zijn er veel torren en wormen.

KOFFIEVELDEN.— De groene Koffie boonen verdrogen aan de boomen; de bladeren verdorren en de boomen worden ontbladerd en kaal. Houdt de droogte aan, dan is een groote sterfte onder de boomen te vreezen.

HEVEAVELDEN.— De heveaboomen staan ondanks de felle droogte goed en groeien langzaam door.

BACOVENVELDEN.— Deze velden lijden zeer door de droogte. De stammen zijn achterlijk en geven kleine bosjes. Groei en kleur is slecht.

Gelijk het nu op plantage Voorburg is, zoo moet het ook — gelijk ons van gezaghebbende zijde werd medegedeeld — op andere plantages zijn.

Niet ten onrechte derhalve, schreven wij dat ons een nationale ramp bedreigt, zoo de droogte nog langer aanhoudt. Doch laten wij hopen, dat wij aan den vooravond der weldoende en vruchtdragen de regens staan. Moge de goede God het gebed om regen uit duizenden monden tot Hem vertrouwvol gericht, spoedig verhooren!

Zoo zij het!

Van het Saramacca-district ontvingen wij de volgende interessante correspondentie:

Zoo er een district is, dat zwaar door de langdurige droogte en zijn gevolgen geteisterd wordt, dan is het Saramacca. Om u maar 'n denkbeeld ervan te geven, kan ik u getuigen dat het van de maand Sept. ll. af tot op heden (27 Febr.), maar drie keeren geregend heeft, en wel in de maand Dec. ll. ruim een vol uur; de twee andere buitjes waren van minder beteekenis. Door de langdurige droogte, is kappoewéri en bosch met de afgevallen bladeren (willige brandstof), opgepropt, zoodat de ontstane boschbrand niet tegen te houden is. Het vuur is aan beide oevers aan het regeeren.

Talrijke grondjes zijn er de dupe van geweest. Koren-, bananen- en cacaovelden zijn verbrand. En waar het vuur niet kan doordringen, doet het de wind.

De aanhoudend zware wind en de langdurige droogte maken vele cacaoboomen bladerloos. De banaanknollen drogen in, en de stam wordt dunner en dunner tot dat hij krachteloos wordt en breekt. Aan korenplanten valt niet te denken. Wat reeds in de maand November of December geplant was, begint al reeds op nog geen meter hoogte te breken en wordt verschroeid. Onze toestand is alles behalve rooskleurig.

De weinige cacaonoten zijn bijna ingezameld, en zonder regens blijft de nieuwe bloesem niet aan den boom leven. De weinige grondjes die wat bananen hebben brengen ze nu aan de markt, maar van weer bananen planten is geen sprake.

De Surinamer.

RAPPORT

VERVOLG.

In 1859 achtte men het noodig de bepalingen op het weiden en schutten van vee door andere te vervangen en werd de notificatie, waarvan afschrift als Bijlage onder La. N. hierbij gevoegd, uitgevaardigd.

Art. 1 luidt: Niemand mag vee op de publieke gronden laten weiden, dan degeen aan wien daartoe door het Koloniaal Bestuur vergunning is verleend, en dan ook slechts, overeenkomstig de bepalingen dier vergunning.

Hoe ongelukkig de woordenkeuze van den ontwerper der notificatie ook zijn moge, de praktijk leert, dat men daarmede wilde te kennen geven, dat de reeds verkregen weiderechten zouden worden geëerbiedigd. Van een inbezitneming der weidegronden door het Gouvernement, enkele kleine perceelen misschien uitgezonderd, die met toestemming der planters waren uitgegeven, is slechts veel later sprake.

Voordat de nieuwe bepalingen op het schutten en weiden van vee waren uitgevaardigd, bereidde men in Nederland de afschaffing der slavernij in de koloniën voor en werd daartoe bij Koninklijk besluit van 29 November 1853 eene Staatscommissie benoemd, die in 1855 de zich toen in Nederland bevindende heeren Rammelman Elsevier, oud-Gouverneur van Curaçao, Putman, Roomsch–Katholiek geestelijke, en van der Meulen, koopman, als deskundigen, die door jarenlang verblijf op het eiland van de toestanden op de hoogte werden geacht, hoorde, De Commissie heeft hierbij gevoegd extracten uit het verhoor dier heeren als Bijlagen onder La. G., H en I. De heer Rammelman Elsevier waarschuwde tegen de vestiging der slaven op de savanen; hij noemde deze onvruchtbare velden, vestigde er de aandacht op, dat de plantages op die savanen weiderecht hadden, terwijl hij zelf die weiderechten had laten opnemen; hij gaf als zijne meening te kennen, dat de slaven zich op de savanen zouden kunnen vestigen, alleen als zij in dorpen vereenigd leefden. Ook de heer Putman erkende volmondig, dat er op de savana's geen geschikte gronden waren voor de slaven. Allen erkende den diefachtigen aard van de negers.

Daarom gaf dan ook het Koloniaal Bestuur tot lang na de afschaffing der slavernij, die in 1863 plaats had, slechts bij uitzondering het een of ander stukje grond uit en zulks alleen als de eigenaren der om dien grond gelegen plantages hunne toestemming daartoe hadden gegeven. Doch de bevolking vermeerderde en de noodzakelijkheid om de bewoners der buitendistricten plaatsen aan te wijzen, waar zij zich konden nederzetten, deed zich meer en meer gevoelen.

In 1867 werd eene verordening gemaakt, die de uitgifte van publieke gronden in eigendom of pacht regelden en werd daarin als hoofdbeginsel nedergelegd (art 1), dat waar afstand van domein in strijd kan zijn met verkregen rechten van de eigenaren der aangrenzende gronden, die eigenaren gehoord moeten worden, terwijl op hunne belangen moet worden gelet. Indien een der eigenaren van gronden bezwaar heeft tegen den afstand van domeingrond, zegt de verordening, levert hij schriftelijk de redenen van bezwaar aan den Gouverneur in en kan in dat geval de afstand niet geschieden, dan na verhoor van den Raad van Bestuur bij een met redenen omkleed besluit. Afschrift der verordening, die tot op dezen dag niet is ingetrokken, wordt hierbij overgelegd onder La. O.

De planters, die geen andere domeingronden kenden, dan de om hunne plantages liggende savanen, zagen in art. 1 der verordening eene erkenning van het weiderecht der plantages op die savanen en zij beriepen zich dan ook herhaaldelijk op dat artikel ter verdediging van hun recht. Doch reeds in 1867, toen de toenmalige Gouverneur aan eene huisslavin een stukje gronds geven wilde (zie bijlage La. P) ontkende hij het recht der planters om op grond van het bestaande weiderecht tegen de uitgifte der savanen op te komen, zich beroepende op eene beslissing van de Regeering van het moederland, waarbij zou zijn uitgemaakt, dat privilegiën slechts vergunningen waren.

De Katoencultuur op Sint Eustatius.

SLOT

Is individueel de katoenplant in haar groeiperiode reeds een schoone plant naar stijl en kleur, in massa is zij evenzeer een lust der oogen, als de voorwaarden, waaronder zij leeft, haar niet te ongunstig zijn.

Er is geen gewas hier, 't welk daarop dankbaarder reageert. Tegengesteld ziet er geen aanplant troosteloozer uit. Hoe delicaat ze is, ze heeft van alle de weerswisselingen, een langdurige droogte vooral, het beste doorstaan.

Als ze op den goed toebereiden akker bij een constante en zorgvuldige cultuur, maar eenmaal uit den grond is, een hoogte van een decimeter bereikt heeft, dan verdraagt ze veel, en het is verwonderlijk, hoe snel ze zich in haar vegetatief stadium weer opwerkt na een lavenden regen en hoe ze dan den planter opmontert en de beste vooruitzichten voorspelt. Doch dan is misschien alreeds een kiem voor den lateren vruchtval gelegd.

Een welverdeelde, matige regenval gedurende de groeiperiode (de eerste vier maanden) en daarna lichte regenbuitjes, — overvloed van zon en licht en een niet te sterke passaat — schijnen te zamen wel haar ideaal te vormen. Toch komt het nu voor, dat een hoog vochtigheidsgehalte der lucht bovendien een zeer gunstige factor voor haar groei is.

Te veel regen jaagt de plant te schielijk de hoogte in en belemmert de noodige grondbewerking, te weinig houdt haar te laag, belemmert haar groei en verhaast het rijp worden. Te weinig is minder slecht dan te veel en dan blijkt van hoeveel waarde degelijke grondbewerking is, om toch nog in de richting te sturen van een krachtigen hoofdstengel, die goed dragende zijtakken uitzendt.

Zon is er meestal genoeg, doch haar nuttig effect moet niet door te dichten stand belemmerd worden. Een constante, zoelvochtige atmosfeer om den voet der plant heen, is haar bepaald nadeelig en de ervaring schijnt reeds voldoende geleerd te hebben, dat ook op dit eiland gebroken moet worden — een harde zaak — met den 4-voet rug en overgegaan tot dien van 5 à 6 voet. De zijtakken verwarren zich dan niet meer in elkaar en licht en lucht treden tot aan den bodem vrij toe. Bovendien worden het plukken en de contrôle daardoor vergemakkelijkt.

Katoen houdt van een beschutte plaats. Aanhoudende hooge winden zijn haar nadeelig en men gaat natuurlijk geen katoen planten op plaatsen, die de volle bries uit de

Een niet alledaagsch gebruik van electriciteit.

Onlangs is in Amerika de electriciteit toegepast voor een niet elken dag voorkomend werk, n.l. voor het sloopen van een houten brug in de staat Indiana. Deze brug was door een maatschappij aangekocht, die ze door een ijzeren brug wilde vervangen, welke dan op de pijlers van de oude brug moest komen te rusten. Contractueel was bepaald, dat de oude brug binnen dertig dagen weggeruimd moest zijn, en om nu aan die bepaling te kunnen voldoen, besloot men om de brug niet te laten springen, maar ze door te branden. Daartoe maakte men gebruik van ijzeren banden, die door den electrischen stroom roodgloeiend werden verhit. De brug had drie bogen en voor elken boog werden vier en-vijftig ijzeren banden gebruikt, die tot kersroode gloeihitte werden verwarmd. Met het doorbranden van één boog ging 1 uur en 40 minuten heen, waarna de stukken in de rivier vielen en dus de pijlers niet beschadigd werden.

De groef, die de ijzeren band had gemaakt, was scherp en het hout was ter plaatse niet meer dan 1 Eng. duim weggeschroeid.

Het geheele werk nam slechts enkele uren in beslag. De stroom werd 's morgens om 5 uur ingeschakeld en om 2 uur 's middags viel de laatste boog in de rivier!

Zaagselbrood.

Zaagsel mag nu niet beschouwd worden als een smakelijke grondstof ter vervanging van meel, doch het is een feit — zegt een schrijver in een wetenschappelijk blad — dat in een groote bakkerij in Berlijn dagelijks 20.000 brood uit zaagsel worden gebakken. Het zaagsel wordt eerst aan gistingsproces onderworpen en ondergaat daarna een scheikundige bewerking. Tenslotte wordt het gemengd met een derde rogge-meel, in broodvorm gekneed en als alle andere brooden gebakken.

Ofschoon dat nieuwe „houtbrood”, zooals de Franschen het noemen, bestemd is voor paardevoer, beweren de vervaardigers dat het in tijden van hongersnood best door menschen zou kunnen worden genuttigd en dat het zeer voedzaam en smakelijk is

Wij voegen hieraan toe, dat in verschillende landen brood uit boomen wordt verkregen. Bijvoorbeeld op de Molukken, waar de stijfselhoudende kern van de Sago-palm een zeer goed meel levert, dat, in lange brooden gevormd, gebakken wordt in ovens, die zoo zijn gemaakt, dat ieder brood zijn eigen oventje heeft

In Lapland gebruikt men de binnenschors van de dennenboomen voor de broodfabricage. In Kamschatka eveneens en ook de berkenschors. Deze wordt fijngestampt en zonder eenige toevoeging tot brood verwerkt. Langs de Columbia-rivier maakt men brood van mos en van een soort dennenboom. Nadat 't gedroogd is, wordt het met water besprenkeld om het te doen gisten, dan in ballen gerold zoo groot als een menschenhoofd en in kuilen gebakken met behulp van heete steenen. Reizigers, die dit brood hebben geproefd vonden het zeer smakelijk. Indianen in Californië verzamelen het stuifmeel van „katjes” die zij van de planten met dekens afslaan om zoodoende het stuifmeel te verzamelen. Het lekkerst vinden zij echter brood van gedroogde sprinkhanen!

Een spoorweg over de zee

22 Januari is een van de merkwaardigste spoorwegen, die ooit gebouwd zijn, voor het verkeer geopend. Het is de viaductspoorweg door zee, welke het vasteland van Florida verbindt met het eilandje West Key, op de kaart te zoeken benoorden Cuba.

Tusschen Miami aan de kust van Florida en het eilandje Key West strekt zich als voortzetting van de Floridaansche kustlijn een lange reeks van koralen-eilandjes uit („Key's” geheeten) en jaren geleden kwam men nu het denkbeeld op, al deze eilandjes door een spoorweg te verbinden of liever deze eilandjes als het waren te gebruiken als de pijlers van een spoorweg-viaduct door de zee ter verbinding van Florida en Key West. Er moesten hierbij groote natuurlijke moeilijkheden worden overwonnen. De spoorweg moest worden aangelegd over een lengte van 156 mijlen over en telkens door de zee onderbroken reeks van eilandjes, zandbanken en riffen, en bij dien aanleg diende men zorgvuldig rekening te houden zoowel met de kracht van de heerschende winden als met de kracht van den golfslag, die in de tropische stroomen zoo geweldig kan zijn. De spoorweg–viaduct gaat allereerst over de Everglades, een reusachtig moeras tusschen het vasteland en Long Key, dikwijls door de zee overstroomd. Zware pijlers, beschermd door steenblokken moesten hier worden aangebracht om den spoorweg en de koraalrots te doen rusten. Een groote moeilijkheid bood een uitgestrekt meer op een der eilandjes, welks bodem uit veen bestond en dus geen betrouwbaren ondergrond voor den bouw leverde, maar ook deze moeilijkheid werd overwonnen. Men diepte het veen uit en vulde het meer met rotsgrond. In 1905 werd met het grootsche werk begonnen, duizenden arbeiders werden te werk gesteld, maar telkens moesten deze wederom worden vervangen, omdat zij den zwaren en dikwijls gevaarlijken arbeid niet konden volhouden. En de beteekenis van den hier verrichten arbeid blijkt zeker wel het duidelijkst uit dit cijfer: de gemiddelde aanlegkosten van den spoorweg bedroegen per mijl ongeveer een half millioen gulden.

Het werk is thans echter voltooid en voortaan zal men dus van New-York zonder onderbreking kunnen rijden naar Key West, dat nu tot een der eerste oorlogshavens wordt gemaakt. Te Key West zullen de spoorwagens op groote ferry-booten worden geladen, die een geregelden dienst op Havana zullen onderhouden. Zoo zal men dus zonder van spoorwagen te verwisselen van New-York of Chicago naar Cuba kunnen komen, en dan tevens meer dan 20 uren op den duur zijn reis uitwinnen.

eerste hand hebben. De kwestie van opzettelijk aangebrachte windbrekers is echter nog niet zoo eenvoudig als het schijnt. Een hevige wind, die een veld van Sorghum gedeeltelijk omwierp, deed aan de katoen bijna geen schade. Een temporeele door elkaar schudding, die ook de wortels beweegt, schijnt haar geen kwaad te doen, misschien wel goed als de grond door den regen dichtgeslagen is. Daarentegen, het gedeelte van eenen aanplant, 't welk juist in den trek komt te staan van een Noordelijken wind, die een stofregen van zoutdeeltjes er over- en tegen aan stort, toppen en bladeren „verbrandt", verwelkt zeer zeker.

Een min of meer massaal afwerpen der vrucht kwam op de Gouvernementsvelden voor, bij een plotselingen overgang van nat in droog weer en omgekeerd, van gunstig weer, in betrekkelijk guur met koude nachten. Verder bij te dichten stand van het gewas en op pas ontgonnen grond meer dan bij een, die reeds langer in cultuur was, en eindelijk op een stuk grond, vrij hoog (pl.m. 150 M.) tegen den mantel van den Hoofdvulkaan gelegen, waarvan de reden denkelijk in te groot lokaal temperatuursverschil tusschen dag en nacht gezocht moet worden.

Particulieren klaagden in November jl. en sommigen zeer sterk over vruchtval. De plausibele reden mag wel zijn, dat de verlate bloei door de bladscheutontwikkeling werd overvleugeld, ten gevolge van den bijzonder grooten regenval in September, en dat de woeste groei der loten de vruchten toen deed afvallen.

Doch ook is de oorzaak in zekere cultuurfouten te zoeken, als die, welke licht en lucht den vrijen toegang beletten — het verbouwen op door jaren langen roofbouw uitgeputten grond, waartegen het braaksysteem, als het al een middel is, alles behalve afdoende is."

Berichten uit de Kolonie.

Wegens de armoede.

De Hoogedelgestrenge Heer Gouverneur heeft last gegeven op al de Openbare en Bizondere Scholen van Aruba en Bonaire en op de Bizondere School van Barber en Westpunt van Curaçao beschuit uit te deelen aan de arme schoolgaande kinderen.

Welkom!

In gezelschap van Echtgenoote en kind is Woensdag met de *Prins Willem V* hier aangekomen de Edelgrootachtbare Heer Mr. B. DE GAAY FORTMAN, het nieuw benoemd lid van het Hof van Justitie in deze Kolonie.

Koloniale Raad.

In de vergadering van ll. Maandagavond werd den Raad medegedeeld, dat ingekomen zijn: een schrijven van den Gouverneur, houdende eene kleine verbetering in de Memorie van Toelichting van de Ontwerp-begrooting voor 1913. (Bij vergissing werd voorgesteld de diepte van den havenmond te brengen op 10 M. hetgeen moet zijn 10.80 M.) Een schrijven van den heer F. W. P. WINKEL c.s., waarbij de Raad, nu dat de nieuwe begrooting staat te worden behandeld, herinnerd wordt aan het onlangs door hen bij den Gouverneur ingediend verzoekschrift ter verbetering van het openbaar onderwijs, van welk verzoekschrift aan den Raad een afschrift was toegezonden.

Deze ingekomen stukken werden naar de Afdeelingen verzonden.

De Vrijmoedige.

Het Eerste Concert

van het Curaçaosch Philharmonisch Orkest kon door ons, wegens den besloten tijd van de Vasten, Zaterdag ll. niet worden bijgewoond.

Intusschen blijven wij zeer dankbaar voor de beleefde en dringende uitnoodiging. Een andermaal hopen wij er gebruik van te kunnen maken.

De leden van 't Orkest en hun ondernemende leider, de heer R. BOSKALJON kunnen ten volle tevreden zijn over hun eerste optreden. Hun streven is algemeen met sympathie begroet, de opkomst bij hun eerste concert was er het bewijs van.

Wat de uitvoering betreft, is men vol lof voor wat reeds nu, zoo spoedig na de oprichting der vereeniging, kon worden geboden. Dat geeft gegronde hoop voor een mooie toekomst.

Ook de samenstelling van het program getuigt van eigen, oorspronkelijke opvatting. De voordrachten van den Heer en Mejuffrouw PIJPERS vormden een geheel eigenaardige afwisseling.

Aan allen onze gelukwenschen met het behaalde succes. Moge dit aansporen om moedig voort te gaan op den ingeslagen weg. Wij zullen de ontwikkeling van dit orkest met belangstelling volgen.

In verband

met ons hoofdartikel plaatsen wij de volgende advertentie, welke wij ontleenen aan *Oost en West.*

Ter beschikking van den Gouverneur van Curaçao kan worden gesteld „een onderwijzer", liefst met akte Engelsch, om te worden benoemd tot onderwijzer aan de Hendrikschool, te Willemstad op Curaçao, op eene jaarwedde van f 2200, welke door het bezit van de hoofdonderwijzersakte of van andere akten kan worden verhoogd.

Nadere inlichtingen zijn te verkrijgen aan de afd. W-Indische zaken van het Ministerie van Koloniën.

De Politie.

Met voldoening zal menigeen gezien hebben, dat de Politie in den laatsten tijd zeer actief optreedt. „De straat schoonvegen!" schijnt het wachtwoord te zijn. Aan de hoeken van straten en steegjes wordt voorkomen, dat het verkeer door samenscholingen wordt belemmerd, zooals herhaaldelijk vroeger voorkwam. Voor de tapperijen wordt nauwlettend toegezien, dat de vroolijk wordende en luidruchtige klantjes niet opgehoopt blijven staan op de publieke straat. Met zorg wordt elke stoeierij en het onfatsoenlijk elkander hard toeroepen van dikwijls gemeene woorden tegengegaan. Bij niet opvolging der waarschuwing worden de kwaadwilligen eenvoudig ingerekend en streng gestraft.

Wordt soms nog toegestaan om een danspartij te houden, dan is steeds politie-toezicht aanwezig om bij misbruik maken van 't bekomen verlof aanstonds te stoppen en er op te letten, dat niet langer gedanst worde, dan de permissie reikt.

Donderdagavond van de vorige week was er ook een danspartij in de Frederikstraat ten huize van een der voorname ingezetenen onzer stad. Ook daar stond een geruimen tijd politie in de nabijheid. Het schijnt dat sommige deelnemers aan deze danspartij de aanwezigheid van politie daar ter plaatse opgevat hebben als toezicht ook op dit bal.

Dit was echter geenszins het geval. De politie meende daar aanwezig te moeten zijn juist om te voorkomen, dat de deelnemers dezer partij last zouden ondervinden van de buitenstaande kijkgrage menigte. Van opschrijven van namen der deelnemers is absoluut geen sprake geweest.

Wel is de politie bezig aanteekening te houden van de huizen, waar 's avonds muziek gemaakt wordt, of waar nog laat bijeenkomsten worden gehouden. Dit geschiedt echter zonder fatsoenlijke burgers last te veroorzaken, maar juist met de bedoeling om in de toekomst, zoo noodig, maatregelen te kunnen nemen tegen den overlast, die sommige personen hunnen rustigen medeburgers zonder noodzakelijkheid of goede reden aandoen dikwerf uit onnadenkelijkheid, soms ook uit baldadigheid.

Het Panamakanaal.

Dat het doorgraven van het Culebrabergte met moeilijkheden gepaard gaat door de veelvuldig voorkomende aardstortingen is misschien van algemeene bekendheid. Dezer dagen vernamen wij echter uit den mond van een ooggetuige een heel leelijk nieuws.

Bij het graven stuitte men plotseling op een plaats waar voortdurend maar rook uit den grond opsteeg. Men vreest op een Vulkaan te zijn gestooten. Een der hoofdingenieurs is met spoed naar Europa gereisd om een oplossing te zoeken voor dit moeilijke vraagstuk.

Hr. Ms. Zeeland

is Vrijdagmorgen hier weer binnengevallen.

Het tijdschrift *Puerto Rico Ilustrado* bevat verschillende kiekjes van de *Zeeland* en heeft als bijschrift:

EEN BEZOEK AAN BOORD VAN HET OORLOGSSCHIP „ZEELAND".

Woensdag ll. deed de Hollandsche kruiser *Zeeland* de haven van San Juan aan. Dit schip maakt in den laatsten tijd tochten langs de Amerikaansche kusten. De Commandant en de Officieren zijn het toonbeeld van fijn beschaafde heeren.

Donderdag hebben wij een bezoek aan boord gebracht, waar wij met de grootste beleefdheid en onderscheiding werden ontvangen. Bij gelegenheid van dit bezoek konden wij zien, dat aan boord van de *Zeeland* de strengste tucht en discipline heerschen, hoedanigheden waardoor de Hollandsche matrozen zich vooral onderscheiden. In hun hart hebben zij een vaderlandsliefde, welke zich onmogelijk daarin besloten kan houden, maar zich telkens luide uitspreekt."

Schildluis. („Pies-pies.")

De tijdelijke landbouwkundige, de Heer G. B. DUSSEL maakt bekend in *De C. Crt.* walvischtraan en andere insectides ontvangen te hebben teneinde daarmede door „Pies-pies" aangetaste Oranjeboomen te behandelen. Heeren Planters, die in hunne Oranjerie de behandeling met genoemde bestrijdingsmiddelen van „Pies-pies wenschen te zien toegepast, worden beleefd uitgenoodigd den Heer DUSSEL daarvan in kennis te stellen. Hij zal dan gaarne persoonlijk de behandeling ter plaatse inleiden.

Regenval op Curaçao.

gedurende de maand Febr 1912

Fort Amsterdam	1.4	m.M.
Westpunt	2.	„
Plantage Siberie	1.3	„
Klein Sta. Martha	7.2	„
Hoffi Abao	13.5	„
Cas Chikito	0	„
Groot St. Joris	0	„
Klein St. Joris	0	„
Santa Rosa	0	„
Beekenburg	0	„
Noordkant	4	„

't Is een treurig staatje!

Hoedententoonstelling.

Het moet voor den Heer H. J. COHEN HENRIQUEZ een groote voldoening zijn geweest zoovele bewijzen te hebben kunnen leveren van de goede richting onzer volksindustrie en van den geregelden vooruitgang daarvan.

Als iets nieuws zagen wij Curaçaosche hoeden, kant en klaar hier opgemaakt. De kooplieden behoeven geen Panamahoeden meer uit het buitenland te betrekken. Ze kunnen in hun eigen stad te recht.

Steunt de Curaçaosche Nijverheid!

Als iets nieuws zagen wij hoeden, gevlochten volgens de vlechtwijze van Porto-Rico. Zoo goed waren deze hoeden, dat ook kenners ze niet van de echte Porto-Rico-hoeden konden onderscheiden.

Vraagt de Handel dus om dit soort hoeden dan kunnen wij die ook leveren. De Porto-Rikijnsche vlechtmethode wordt hier volledig gekend en op verlangen ook toegepast.

Als iets nieuws zagen wij hoeden, gevlochten met stroo uit Suriname afkomstig. Dit stroo munt uit door fijnheid en blanke kleur.

Het is te hopen, dat de uitzaaiing van 200.000 zaden in de bosschen van Suriname goed slage, opdat wij binnenkort geregeld stroo van daar kunnen betrekken. Het is uitstekend van qualiteit en was zeer goed geprepareerd.

Eindelijk gaf de Heer HENRIQUEZ nog een proef van de goede werking zijner hoedenpers. Men erkent de hoeden niet meer, als ze uit de pers komen, zoo mooi glad zijn ze dan geworden. Deze pers wordt alleen gebruikt voor de mindere soorten van hoeden, de fijnere behoeven deze behandeling niet en kunnen door beklopping met een houten hamer voldoende gestreken worden.

Deze tentoonstelling gaf het bewijs dat de techniek van het vlechten hier zoo goed als volmaakt is.

Hoofdzaak blijft nu: de vlechtsters degelijk op te leiden en het afzetgebied geregeld uit te breiden.

Jhr. de Jong van B. en D.

de oud-gouverneur van Curaçao is benoemd tot voorzitter van het hoofdbestuur van de Nederlandsche Maatschappij voor Tuinbouw- en Plantkunde.

Modern Curaçao.

Dezer dagen werd een bruidsstoet geopend door een automobiel, waarin het bruidspaar had plaats genomen.

Muziekuitvoering.

Zondagavond ten 7.30 ure aan de Overzijde.

PROGRAMMA.

1. Keusche Susanne Marsch 1e uit. J. Gilbert
2. Ouverture „Nabucodonosor" G. Verdi
3. Pardon Valse J. Rico
4. Les Huguenots Selection Meyerbeer
5. The Picadore Marche J. Sousa
6. Fantasie sur Favorite Donizetti
7. Pistonette Polka pour Cornet Mullot
8. a. Un Pensamiento Valse 1 uit. C. Boskaljon
   b. Ensueño y Realidad Danza 1e uitv. F. Callejo

Dankbetuiging.

In dank ontvangen v/d Heeren RIVAS FENSOHN en MADURO JR. nieuwe tijdtafels der door hen vertegenwoordige Stoomvaartlijnen.

Alsmede het jaarverslag der Verzekeringsmaatschappij NEW-YORK.

Waarde van landbouwkunde.

Het „Bat. N. blad" verneemt het gerucht, dat de Amsterdamsch Deli Compagnie den directeur van den Landbouw, den heer Lovink, de hoofdadministratie van haar landen heeft aangeboden op een inkomen van f 1000.000 (een ton) 's jaars en een gegarandeerd winst-aandeel van een gelijk bedrag.

Surinaamsche belangstelling.

Kon de jaarvergadering van het A. N. V. slechts op de belangstelling van 5 harer leden en het bestuur rekenen, die van de vereeniging tot bescherming van dieren had de eer van één, zegge één lid belangstelling te ondervinden.

Volgens een aankondiging zijn de hygiënische lessen verleden week aan de Normaalschool hervat.

De eerste les begon met....... niet één enkelen leerling. Bepaald aanmoedigend voor den betrokken leeraar.

De Surinamer.

Officieele berichten.

Blijkens ontvangen kennisgeving van den Minister van Kolonien is aan den gouvernements geneeskundige van St. Martin N. G., C. A. SHAW, thans met verlof in Europa, tot verder herstel van gezondheid, eene vervolgsverlenging voor den tijd van zes maanden verleend.

De onderwijzer 3de klasse L. CONNER is teruggedirigeerd naar St. Martin N. G. en werkzaam gesteld als tijdelijk hoofd van de openbare school te Prinsen Kwartier en de onderwijzer 4de klasse C. H. D. VAN ROMONDT is ontheven van de functien van tijdelijk hoofd van genoemde school en geplaatst aan de openbare school te Philipsburg aldaar.

Aan den gouvernementsdrukker op Curaçao, C. GORSIRA, is met ingang van 1o. April a. s. eervol ontslag verleend uit 's lands dienst.

Mej. ISABEL BUNCAMPER is benoemd tot onderwijzeres voor nuttige handwerken van de openbare school te Koolbaai op St. Martin N. G.

De schoolcommissie op St. Martin N. G. is gemachtigd om L. N. RICHARDSON als kweekeling bij het openbaar onderwijs aldaar toe te laten.

Tot telegrammen- en brievenbesteller op Aruba is benoemd G. DE WINDT.

Aan den geemployeerde ten parkette van den Procureur generaal alhier, C. M. N. HAAYEN, is wegens familieaangelegenheden drie weken verlof verleend en den geemployeerde ter Gouvernements-Secretarie J. BRANDS SCHOTBORGH is gedurende den verloftijd van HAAYEN, werkzaam gesteld ten parkette van den Procureur generaal.

Marktbericht van den Curacaoschen Handelsbond.

Van 15 Maart 1912.

AARDNOTEN (Pindas) per KG.........	0.22
ZOUT per vat van 130 K.G.........	f 0.80
DIVIDIVI per K,G.........	„ 0.05½
ORANJESCHILLEN per KG. 1st kw.	„ 0.70
id. per KG. 2e kw.	„ 0.60
HUIDEN per K.G.........	„ 0.60
GEITENVELLEN per K.G.........	„ 1.20
WOL per K.G.........	„ 0,12½
SCHAPENVELLEN per stuk.........	„ 0.50
BEENDEREN per K.G.........	„ 0.02
RECINUS-ZAAD per K.G.........	„ 0.05
STROOHOEDEN (hipijapa):	
Kwaliteit No, 1.........per dozijn	„ 4.62½
„ „ 1 (gebleekt) „ „	„ 4,75
„ „ 2 „ „	„ 5.50
„ „ 3 „ „	„ 9,50
„ „ 3 „ „	„ 9.65
„ „ 4 „ „	„ 7.—
„ „ 5 „ „ (OLA)	„ 11.—
„ „ 6 „ „	„ 11.25
„ „ 7 „ „	„ 9—
„ „ 8 „ „ (OLA)	„ 13.
„ „ 9 „ „	„ 12.50
„ „ 10 „ „ (OLA)	„ 15.—
„ „ 11 „ „	„ 13.50
„ „ 12 „ „ (OLA)	„ 16—
„ „ 13 „ „	„ 16.—
„ „ 14 „ „ (OLA)	„ —
„ „ 15 „ „	„ 18.—
STROOHOEDEN (latai):	
Kwaliteit X per dozijn	
„ XX „ „	„ —
„ XXX „ „	„ —

KLEINE STROOHOEDEN (hipijapa)
in kwal. overeenkomende met kwal. No. 1
van ongeveer 25 cM. van kruin af tot rand per doz. f 3.50
van ongeveer 30 cM. van kruin tot rand per doz f 5.—

Ratten en Muizen.

Gedurende de laatste 8 dagen werden in het fiscalaat aangebracht en door middel van petroleum verdelgd

93 ratten
53 muizen.

SURINAME.

De Begrooting 1913.

De raming der uitgaven over 1913 bedraagt 7,382.453. Hierin is begrepen een som van f 3.542,245, welke bestreden moet worden met geleende gelden. De uitgaven voor 1913, uit eigen middelen en 't Moederlandsche subsidie te bekostigen, worden op f 207.221 méér dan voor het loopende jaar geraamd.

De opbrengst der middelen — zonder leening — is geraamd op f 3,315.167, hierin begrepen een bedrag van f 46.600 van Slootwijk en terugbetalingen door het Immigratiefonds ten bedrage van f 3.600; totaal f 346.000. De opbrengst der gewone middelen is dus geraamd op f 2,958.567, dat is f 223.467 meer dan voor 1912.

Het Moederlandsche subsidie is voor 1913 geraamd op f 871.641, dit was voor 1912 op f 887.887 geraamd.

Buitenland.

BELGIE.

België heeft een ontzaglijken handel. We lezen de volgende cijfers:

In 1911 bedroeg België's algemeene handelsbeweging 7763 millioen fr., waarvan voor den invoer 4.335 mill. tegen 4.141 millioen in 1910, zijnde dus 194 millioen meer. De uitvoerhandel had eene totale waarde van 3.428 millioen tegen 3.296 milloen in 1910, zijnde 132 millioen meer.

Het voerde in: voor 75½ millioen frank uit Congo, voor 286½ mill. uit Holland, voor 328 mill. uit de Vereenigde Staten, voor 434 mill. uit Engeland, voor 597 mill. uit het Duitsche Rijk en voor 732 mill. uit Frankrijk.

Terwijl het uitvoerde: naar Belgisch Congo voor 25 mill., naar de Ver. Staten voor 121 mill., naar Holland voor 340 mill., naar Engeland voor 472 mill., naar Frankrijk voor 686 mill., naar het Duitsche Rijk voor 936 mill.

FRANKRIJK.

De Fransch-Spaansche onderhandelingen.

De „Temps" komt het door ons reeds medegedeelde bericht, dat er een samenkomst te verwachten is tusschen president Fallières en koning Alfons van Spanje bevestigen.

In tegenstelling met hetgeen in bedoeld bericht nog gemeld werd, n.l., dat die samenkomst eerst na de beëindiging der Fransch-Spaansche onderhandelingen tegemoet gezien kon worden, deelt de „Temps" juist mede, dat de samenkomst moet dienen om de misverstanden, die tusschen de beide verwante en bevriende naties nog bestaan, uit den weg te ruimen; hetgeen blijkbaar doelt op het feit, dat men niet tot overeenstemming kan komen bij de Fransch-Spaansche onderhandelingen, die maar niet willen vlotten.

Vooral ten opzichte van de door Frankrijk verlangde compensaties opperen verscheidene Madrileensche bladen ernstige bedenkingen.

Frankrijks eischen zijn in vier groepen te verdeelen:

1e. Afstand van de Spaansche invloedssfeer aan Frankrijk met uitzondering van het door vreemd bezit omsloten grond van Ifni en een gebied van een straal van 10 kilometer rond deze plaats.

2e. Afstand van den linkeroever van de Lukkosrivier tot 10 kilometer van Larasj.

3e. Afstand van den post aan de Cabo del Agua, aan de monding van de Muluya.

4e. Herziening der grensregeling in de streek van Oedjda.

Men verwacht dat Spanje vooral tegen het derde punt tamelijk ernstige bedenkingen zal hebben.

Naar aanleiding van het onderhoud tusschen Garcia Pietro, Geoffray en Bonsen onlangs gehouden wordt uit Madrid gemeld, dat Spanje nu de volgende punten definitief heeft aangenomen:

1. Eventueele moeielijkheden zullen door een internationaal scheidsgerecht uit den weg geruimd worden

2. Er zal een scheidsgerecht benoemd worden tot oplossing der vraagstukken welke met de aanstaande overeenkomst in verband staan.

3. De toltarieven zullen gelijkgesteld worden.

4. Spanje zal de verplichting hebben, de rechten op het gebied, dat aan het koninkrijk wordt toegekend, aan niemand — zelfs niet voor korten tijd — af te staan.

5. Herziening der overeenkomst van Madrid van 1885 aangaande de bescherming der inboorlingen.

Wat de benoeming betreft van den plaatsvervanger van den sultan in de Spaansche invloedsfeer, zoo eischt Spanje, dat deze plaatsvervanger zoo spoedig mogelijk benoemd wordt en dat er bijzondere waarborgen zullen worden gesteld voor diens bevoegdheid.

Aangaande de lijn Tanger—Fez stelt Spanje voor, dat de exploitatie-maatschappij der Fransche lijn 30 pct. van haar ontvangsten aan de Spaansche maatschappij zal afstaan.

De „Temps" merkt op, dat dit voor Frankrijk een groot nadeel zijn zou, daar de Fransche lijn heel wat grooter is dan de Spaansche.

De kwestie over de gebiedsvereffeningen werd nog niet nader besproken, daar Spanje Frankrijk verzocht heeft om eene nauwkeuriger omschrijving van de eischen van laatstgenoemd land.

„Marokko-onlusten" te Parijs.

Te Parijs kwam het dezer dagen 's avond in een protest-vergadering tegen het Fransch-Duitsche verdrag en de buitenlandsche politiek tot tamelijk ernstige onlusten.

De vergadering was georganiseerd door verscheidene royalistische en nationalistische partijgroepen en werd door meer dan 3000 personen bijgewoond.

De verschillende sprekers, die achtereenvolgens het woord voerden, keurden de politiek van het kabinet Caillaux sterk af en deden ook aanvallen op Poincaré.

Toen de socialistische afgevaardigde en reserve-majoor Tournade verklaarde, dat men onder zekere omstandigheden aan den oorlog de voorkeur moest geven boven een diplomatieke actie ontving hij levendigen bijval.

Maar toen het handgeklap bedaard was riep een man met zware stem door de zaal: „Neen, geen oorlog!" Men zette hem echter dadelijk de deur uit.

Doch nu begonnen de verschillende politieke groepen onderling te twisten en herrie te maken. Het tumult nam steeds ernstige vormen aan en weldra werden de aanwezigen met elkaar handgemeen. De zaal werd hun nu te klein en de handtastelijkheden werden dan ook op straat voortgezet.

Gelukkig kwam de politie nu echter tusschen beide en rekende een tiental van de grootste herriemakers in.

CHINA.

Het ontstaan der revolutie.

De Chineesche gezant in Rome heeft aan een vertegenwoordiger van het „Giornale d'Italia" medegedeeld op welk een wijze de jongste revolutie in China volgens zijn meening is ontstaan.

Daar de mededeelingen van den gezant nogal interessant zijn, ontleenen wij er het volgende aan:

„De Chineesche revolutie", aldus de gezant, „is door studenten op touw gezet. Elk jaar gaan er tienduizenden jonge Chineezen naar de universiteiten van Amerika en Europa. In hen is dan ook het eerst de gedachte aan een revolutie ontstaan en dat wel veeleer in den vreemde dan in het moederland.

Tijdens hun verblijf in het buitenland bleven zij voortdurend in contact met den onvermoeiden Sun-Yat-Sen, die hen dikwijls bezocht en met hen de geheele wereld bereisde.

Toen jaarlijks echter duizenden jongelingen vol geestdrift in hun vaderland terugkwamen is ieder van hen een oproerling en een volkstribuun geworden en ieder hunner werd een middelpunt van propaganda voor de nieuwe ideeën. Het was een soort politieke sneeuwbal, die zienderoogen grooter werd.

Langzamerhand vond het denkbeeld der revolutie, dat het meest beschaafde gedeelte onzer bevolking aanhing, ook in de verste streken van China aanhang. Dit meest beschaafde gedeelte toch was in de minderheid, want in China zoowel als in elk ander land ter wereld maken de onbeschaafden het grootste gedeelte der bevolking uit.

Maar ook de onbeschaafden opperden nieuwe denkbeelden en verklaarden zich tegen de regeerende dynastie, die door hen als de hoofdoorzaak der wanorde en onrechtvaardigheid in het regeeringssysteem beschouwd werd."

De gezant, die blijkbaar ingenomen is met de republiek, vertelde verder van de buitengewone geestdrift, die er op het oogenblik in China onder alle standen der bevolking heerscht. Van de 18 provincies van het hemelsche rijk, zeide hij, zijn er reeds 17, die in dien korten tijd de republiek officieel erkenden.

Toen men het oordeel van den gezant vroeg over de nieuwe regeering, antwoordde hij, dat zij grootendeels bestaat uit jonge menschen, waarvan er vele eerst sedert weinige jaren van de universiteit gekomen waren. Het is een proefneming, zoo zeide hij, en het buitenland zal dit zeer zeker met belangstelling gadeslaan: „Ons oveoud land politiek nog zoo jong en door jonge menschen geregeerd, die toch buitengewoon dapper en geleerd zijn."

Advertentiën.

INGEZONDEN MEDEDEELINGEN.

Las propiedades alimenticias y nutritivas del aceite de higado de bacalao dependen en absoluto de las grasas que entran en la composición natural del aceite. Estas grasas son digeridas y asimiladas con mucha más facilidad que las otras debido á la presencia en el aceite de bacalao de ciertos compuestos derivados del hígado, que permiten la pronta emulsificación del aceite por los fluidos del estómago — y hacen que su absorción por la membrana mucosa se lleve á efecto con más facilidad y con más rapidéz que la de ninguna otra grasa.

Como se ha pretendido por algunos industriales recomendar el aceite de petroleo como un sustituto de aceite de hígado de bacalao, debemos advertir por el bien de los mismos enfermos, que el aceite de petroleo es una substancia mineral, que si se usa internamente es expelida íntegra por las evacuaciones intestinales, causando á la larga inflamación de las vías digestivas.

Carece por lo tanto de por la piedad esencial de todo alimento; la de ser asimilable y volverse parte de los tejidos orgánicos y no puede ni remotamente compararse con el aceite de higado de bacalao, cuya propiedad de nutrir y fortalecer los organismos débiles lo han hecho tan necesario y tan justamente apreciado en todo el mundo.

HAVEN-NIEUWS.

VAN 16 MAART. — 30 MAART.

Schip	Kapitein	Aankomst	van	Vertrek	naar
Maracaibo	G W Goodman.	16 Maart	New-York	16 Maart	Maracaibo
Maracaibo	„	21 „	Maracaibo	21 „	New-York
Philadelphia	H Highborn	21 „	New-York	21 „	La Guayra
Philadelphia	„	26 „	La Guayra	27 „	New-York
Zulia	S S Morris	30 „	New-York	30 „	Maracaibo
Merida	A Johanson	18 „	Maracaibo	18 „	La Guayra
Merida	„	20 „	La Guayra	21 „	Maracaibo
Merida	„	27 „	Maracaibo	27 „	Maracaibo
Prins Willem V	J A Aarents	20 „	Amsterdam	20 „	New-York
Pr. der Nederl.	J C Metus	24 „	New-York	25 „	Amsterdam
Oranje Nassau	G D Nieman	30 „	Amsterdam	31 „	New-York
Niederwald	Schwinghammer.	18 Maart	Pto Colombia	14 Maart	Hamburg
Legazpi	A Cormellas	16 „	Colón	16 „	Barcelona
Patagonia	W Lerche	20 „	Hamburg	20 „	Pto Colombia
Città di Milano	F Ferraro	21 „	Genova	21 „	Colón
Grunewald	H Brock	28 „	Pto Colombia	28 „	Hamburg
Professor	Mc Mullan	22 „	Liverpool	28 „	Galveston

Schoeners.	Aankomst.	van	Schoeners.	Vertrek	naar
Hilda C	16 Maart	Rio Hacha	*Electra H*	16 Maart	Maracaibo
Hungaria H	16 „	Bonaire	*Carlota V*	18 „	Vela de Coro
Gacela H	17 „	Maracaibo	*Virginia H*	18 „	Vela de Coro
Saeta V	18 „	Vela de Coro	*Victoria H*	18 „	Maracaibo
Diana V	18 „	Maracaibo	*Mina H*	18 „	Maracaibo
Meteor H	20 „	Maracaibo	*Yane V*	21 „	Barahona
Pluma de Oro V	19 „	Maracaibo	*Dreadnought H*	25 „	Isla Barlov.
Lady C	21 „	Rio Hacha	*Hungaria H*	19 „	Bonaire
Carlota H	21 „	Maracaibo	*Sirena H*	22 „	Maracaibo
Virginia H	22 „	Vela de Coro	*Pluma de Oro*	23 „	Maracaibo
Brandhof C	22 „	Rio Hacha			

Gisteren 22 Maart is H M **ZEELAND** in onze haven teruggekeerd van Pto Rico via Bonaire.

28 Maart wordt hier verwacht de Engelsche kruiser **MELPOMENE.**

Drukker:

B. L. BOGAERS.